

تجلیل از دکتر کاظم معتمدنژاد پدر علوم ارتباطات ایران

در آن دیار که پروردگارش به قلم سوگند یاد می‌کند
و رسولش را به خواندن فرامی‌خواند،
شوق آموختن نخستین عشق می‌شود و...

به مناسبت بیستمین سال شکل‌گیری دانشگاه علامه
طباطبایی مراسم همایش بزرگداشت دکتر کاظم معتمدنژاد
در ۷ دی ماه در دانشگاه علامه طباطبایی دانشکده علوم
اجتماعی برگزار شد.

این مراسم که در دو بخش صبح و بعد از ظهر برگزار شد
با سخنرانی دکتر محمد مهدی فرقانی (دبیر علمی همایش و
رئیس دانشکده علوم اجتماعی آغاز شد و سپس نجفقلی
حبیبی رئیس دانشگاه علامه طباطبایی، جعفر توفیقی وزیر
علوم، تحقیقات و فناوری و احمد مسجد جامعی وزیر فرهنگ و
ارشاد اسلامی به سخنرانی پرداختند.

اهدای لوح تقدیر دانشگاه و پرده برداری از کتیبه دانشگاه
علوم ارتباطات هم بخش بعدی این مراسم را تشکیل
می‌داد. در ادامه دکتر مهدی محسنیان راد قدیمی‌ترین
دانشجوی دکتر معتمدنژاد سخنرانی کرد و پس از معرفی
جوانترین دانشجوی علوم ارتباطات نیز هادی خانیکی در
موضوع ارتباطات و توسعه و شهیندخت خوارزمی با محور
آینده علوم ارتباطات برای حاضران به سخنرانی
پرداختند. برنامه‌های بعد از ظهر این مراسم نیز شامل
سخنرانی‌های استادان ارتباطات و افراد صاحب نام در این
علم مانند نصرالله جهانگرد (دبیر شورای عالی اطلاع‌رسانی)
عبدالله ناصری، (مدیر عامل خبرگزاری جمهوری اسلامی)
محمد دعایی (سرپرست موسسه اطلاعات) و فرید
قاسمی (پژوهشگر تاریخ) بود.

سال نگار زندگی دکتر کاظم معتمدنژاد

● سید فرید قاسمی

سیاسی و اقتصادی دانشگاه تهران.
۱۳۳۶-۱۳۴۰: عضو هیات تحریریه و مدیر گروه اخبار و
مقالات خارجی روزنامه کیهان.
۱۳۳۹: اخذ دکترای رشته قضایی از دانشکده حقوق و علوم
سیاسی و اقتصادی دانشگاه تهران.
۱۳۴۰: اخذ بورسیه از روزنامه کیهان برای ادامه تحصیل.
۱۳۴۱: شرکت در سمینار آموزش روزنامه‌نگاری و تربیت
روزنامه‌نگاران در مرکز تعلیمات
عالی روزنامه‌نگاری دانشگاه استراسبورگ زیر نظر یونسکو.
۱۳۴۱: عضو انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی.
۱۳۴۲: شرکت در سمینار آموزش روزنامه‌نگاری و تربیت
روزنامه‌نگاران در مرکز تعلیمات

۱۳۱۳ (۲۱ اردیبهشت): تولد در روستای مود از توابع بیرجند.
۱۳۲۶-۱۳۲۰: تحصیلات ابتدایی در دبستان شاهپور روستای
مود بیرجند.
۱۳۲۹-۱۳۲۶: تحصیلات دوره اول متوسطه در دبیرستان
شاهپور (شعبه دبیرستان یوکتیه بیرجند) روستای مود
بیرجند.
۱۳۳۱-۱۳۲۹: تحصیلات سال اول و دوم دوره دوم متوسطه
در دبیرستان شوکتیه بیرجند.
۱۳۳۲-۳۱: تحصیلات سال سوم دوره دوم متوسطه در
دبیرستان مروی تهران.
۱۳۳۲: اخذ دیپلم متوسطه از دبیرستان مروی تهران.
۱۳۳۶: اخذ لیسانس رشته قضایی از دانشکده حقوق و علوم

عالی‌روژنامه‌نگاری دانشگاه استراسبورگ زیر نظر یونسکو.
 ۱۳۴۲: اخذ دیپلم عالی تدریس روزنامه‌نگاری از مرکز
 تعلیمات عالی روزنامه‌نگاری دانشگاه استراسبورگ
 ۱۳۴۳-۱۳۵۰: عضو مؤسس دوره عالی روزنامه‌نگاری،
 مؤسسه عالی مطبوعات و روابط عمومی (دانشکده علوم
 ارتباطات اجتماعی).
 ۱۳۴۳: اخذ دکترای دولتی علوم سیاسی از دانشکده حقوق و
 علوم اقتصادی از دانشگاه پاریس.
 ۱۳۴۳: اخذ دکترای تخصصی روزنامه‌نگاری از انستیتوی

مطبوعات و علوم خبری دانشگاه پاریس.
 ۱۳۴۴: شرکت در سمینار آموزش روزنامه‌نگاری و تربیت
 روزنامه‌نگاران در مرکز تعلیمات عالی روزنامه‌نگاری دانشگاه
 استراسبورگ زیر نظر یونسکو.
 ۱۳۴۴: آرایه مقاله "تربیت حرفه‌ای روزنامه‌نگاران در ایران" به
 زبان فرانسه به سمینار
 "شیوه‌های بازآموزی و به‌آموزی روزنامه‌نگاری در جهان".
 مرکز تعلیمات عالی روزنامه‌نگاری
 دانشگاه استراسبورگ. چاپ شده در مجله روزنامه‌نگاری

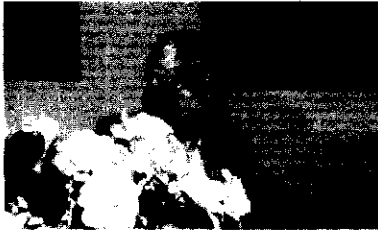

مرکز یاد شده، شماره ۲۲، ۱۹۶۵، ۱۳۴۴-۱۳۴۹ استادیار و دانشیار دانشکده حقوق و علوم
 سیاسی دانشگاه تهران.
 ۱۳۴۴: آرایه "تحولات حقوق فضا: گزارش شرکت در دوره
 آموزشی حقوق فضا و حقوق هوایی" در انستیتوی عالی
 روابط بین‌المللی در پاریس، فوریه و مارس، ۱۹۶۷. تهران:
 دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، ۱۳۴۶، ۱۴
 صفحه.
 ۱۳۴۶-۱۳۵۵: معاون امور آموزشی دانشکده علوم ارتباطات
 اجتماعی.
 ۱۳۴۶: عضو انجمن بین‌المللی حقوق فضا.
 ۱۳۴۶: شرکت در دوره آموزشی تخصصی حقوق فضا و
 حقوق هوایی با همکاری انجمن بین‌المللی حقوق فضا.
 ۱۳۴۶: وکیل پایه یک دادگستری.
 ۱۳۴۸: آرایه مقاله "آگهی‌های بازرگانی و از خود بیگانگی
 انسانی" به هفته‌تلیغیات: سمینار برگزار شده در سال ۱۳۴۸،
 با همکاری کانون‌های تبلیغات بازرگانی و مؤسسات
 مطبوعاتی در دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی، چاپ شده در
 فصلنامه "رسانه" نشریه معاونت مطبوعاتی و تبلیغاتی وزارت
 فرهنگ و ارشاد اسلامی، سال اول، شماره ۲، تابستان ۱۳۶۹،
 صفحات ۲ تا ۷.
 ۱۳۴۹-۱۳۵۹: دانشیار و استاد دانشکده علوم ارتباطات
 اجتماعی.
 ۱۳۵۰: انتشار چاپ اول کتاب روزنامه‌نگاری با همکاری
 ابوالقاسم منصفی.
 ۱۳۵۴-۱۳۵۷: عضو هیات ممیزه مرکزی وزارت علوم و
 آموزش عالی.

۱۳۵۴: عضو انستیتوی بین‌المللی ارتباطات.
 ۱۳۵۴: شرکت در سمینار بین‌المللی انستیتوی ارتباطات شرق
 و غرب.
 ۱۳۵۴: آرایه مقاله "نقالی، شیوه ارتباط سنتی ایرانی در برابر
 وسایل ارتباط نوین"، به زبان انگلیسی به سمینار "وسایل
 ارتباطی سنتی" انستیتوی ارتباطات شرق و غرب، دانشگاه
 هاوایی، هونولولو، تابستان ۱۹۷۵ چاپ شده در کتاب
 "ارتباطات و سرگرمی: یک بررسی فرهنگی
 تطبیقی"، نیویورک، انتشارات "هاستینگ هاوس"، ۱۹۷۹.
 ۱۳۵۴: انتشار کتاب تحقیق در محتوای برنامه‌های رادیو ایران
 با همکاری صدرالدین الهی و مهدی محسنیان راد.
 ۱۳۵۵: انتشار چاپ اول کتاب وسایل ارتباط جمعی.
 ۱۳۵۵: شرکت در سمینار بین‌المللی انستیتوی ارتباطات شرق
 و غرب.
 ۱۳۵۵: شرکت در کنفرانس انجمن بین‌المللی تحقیق در
 ارتباطات جمعی در شهر لس‌آنجلس.
 ۱۳۵۵: شرکت در سمینار منطقه‌ای مرکز آسیایی اطلاعات و
 تحقیقات ارتباط جمعی سن‌گاپور درباره آموزش ارتباطات و
 ارتباطات و توسعه.
 ۱۳۵۵: آرایه مقاله "تصویر آمریکا در وسایل ارتباط جمعی
 ایران"، به زبان انگلیسی به سمینار "فرهنگ عامه" انستیتوی
 ارتباطات شرق و غرب، دانشگاه هاوایی هونولولو،
 تابستان ۱۹۷۶.
 ۱۳۵۵: عضو هیات مؤسس بخش ارتباطات بین‌المللی انجمن
 بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی.
 ۱۳۵۶: انتشار چاپ اول کتاب روش تحقیق در محتوای
 مطبوعات.

۱۳۵۶: شرکت در کنفرانس سالانه انستیتوی بین‌المللی مطبوعات در شهرهای ملبورن، کانبرا و سیدنی استرالیا.
 ۱۳۵۶: شرکت در کنفرانس سالانه انستیتوی بین‌المللی ارتباطات در واشنگتن.
 ۱۳۵۶: شرکت در سمینار منطقه‌ای مرکز آسیایی اطلاعات و تحقیقات ارتباط جمعی سنگاپور درباره آموزش ارتباطات و ارتباطات و توسعه.
 ۱۳۵۶: ارائه مقاله "تأثیرات وسایل ارتباط جمعی در جامعه ایران" به زبان انگلیسی به دوره "مطالعات پیشرفته ارتباطی".

انستیتوی ارتباطات شرق و غرب، دانشگاه هاوایی، هونولولو، تابستان ۱۹۷۷.
 ۱۳۵۶: شرکت در سمینار بین‌المللی انستیتوی ارتباطات شرق و غرب.
 ۱۳۵۶-۱۳۵۹: ریاست دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی.
 ۱۳۵۷: شرکت در کنفرانس سالانه انستیتوی بین‌المللی ارتباطات در لندن.
 ۱۳۵۷: شرکت در کنفرانس انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی در ورشو لهستان.

۱۳۵۷: ارائه مقاله "ارتباطات و غربی‌سازی: وسایل ارتباط جمعی و هویت فرهنگی در ایران". به زبان فرانسه به کنفرانس جهانی دو سالانه "انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی"، ورشو، لهستان، سپتامبر ۱۹۷۸.
 ۱۳۵۷: عضو هیات مؤسس انجمن دفاع از آزادی مطبوعات.
 ۱۳۵۸: ارائه مقاله "قدرت و ارتباطات جمعی در ایران". به زبان فرانسه و ارائه شده به سمینار بین‌المللی "انجمن فرانسوی مطالعات جهان سوم". بزانتون، فرانسه، بهار ۱۹۷۹ چاپ شده در سالنامه جهان سوم، شماره ۴، پاریس ۱۹۷۹.
 ۱۳۵۸: شرکت در کنفرانس بین‌المللی انجمن فرانسوی مطالعات جهان سوم در مورد ارتباطات بین‌المللی و توسعه ارتباطات در شهر بزانتون فرانسه.
 ۱۳۵۹: شرکت در کنفرانس انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی در پاریس.
 ۱۳۵۹: ارائه مقاله "ارتباطات سنتی و انقلاب اسلامی ایران". به زبان فرانسه به کنفرانس جهانی دو سالانه "انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی" پاریس، فرانسه، سپتامبر ۱۹۸۰.
 ۱۳۵۹: عضو گروه علوم ارتباطات دانشگاه علامه طباطبایی با پایه ۲۴ مرتبه استادی.
 ۱۳۶۷-۱۳۶۱: استاد میهمان دانشگاه های پاریس (پانتئون، سوربن، آساز، رن ۱، رن ۲).
 ۱۳۶۲: عضو انجمن فرانسوی علوم ارتباطات و اطلاعات.
 ۱۳۶۲: شرکت در بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در پاریس. به عنوان مشاور ارتباطی هیات نمایندگی ایران و همکاری در مباحثات و مذاکرات کمیسیون عمومی ارتباطات و اطلاعات.

۱۳۶۲: شرکت در چهارمین اجلاس شورای بین‌الدول برنامه بین‌المللی یونسکو برای توسعه ارتباطات در تاشکند به عنوان نماینده سازمان خبرگزاری های آسیا.
 ۱۳۶۲: ارائه "ارتباطات در خدمت بشر"، گزارش شرکت در بیست و دومین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو در پاریس، اکتبر و نوامبر ۱۹۸۲، تهران، ۱۳۶۲، ۱۳۳ صفحه.
 ۱۳۶۲: مدیر پژوهش و راهنمای پایان نامه های دوره دکترای علوم ارتباطات در دانشگاه پاریس (دانشگاه دنیس دیدرو - ژولیو).
 ۱۳۶۲: ارائه "ارتباطات و توسعه: یونسکو و مسایل توسعه ارتباطات در جهان سوم". گزارش شرکت در چهارمین اجلاس شورای بین‌الدول برنامه یونسکو برای توسعه ارتباطات در تاشکند، اتحاد جماهیر شوروی سابق، سپتامبر ۱۹۸۲، تهران، مهرماه ۱۳۶۲، ۱۱۲ صفحه.
 ۱۳۶۳: شرکت در پنجمین اجلاس شورای بین‌الدول برنامه بین‌المللی یونسکو برای توسعه ارتباطات در پاریس به عنوان نماینده انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی.
 ۱۳۶۳: ارائه مقاله "تصویر انقلاب اسلامی ایران در وسایل ارتباط جمعی غربی". به زبان فرانسه به کنفرانس جهانی دو سالانه "انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی"، پراگ چکسلواکی سپتامبر ۱۹۸۴ چاپ شده به زبان فارسی در شماره ۱۵ سال اول فصلنامه رسانه، نشریه معاونت مطبوعاتی و تبلیغاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بهار ۱۳۶۹، صفحات ۲۱ تا ۳۱.
 ۱۳۶۳: شرکت در کنفرانس انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی در پراگ چکسلواکی.
 ۱۳۶۳: عضو شورای دانشگاه علامه طباطبایی.

۱۲۸۲ - ۱۳۶۲: عضو شورای پژوهشی دانشگاه علامه طباطبایی.
۱۳۶۸: عضو موسس دوره فوق لیسانس علوم ارتباطات در دانشگاه علامه طباطبایی.
۱۳۶۹: شرکت در کنفرانس انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی در بلدیوگسلاوی.
۱۳۶۹: عضو شورای علمی فصلنامه رسانه.
۱۳۶۹: ارایه مقاله "ریشه‌های تاریخی سلطه ارتباطی جهانی غرب" به زبان انگلیسی به کنفرانس جهانی دوسالانه "انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی" بلد، یوگسلاوی سابق (جمهوری اسلونی کنونی)، سپتامبر ۱۹۹۰
۱۳۶۹: ارایه مقاله "حقوق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری" به نخستین سمینار بررسی مسایل مطبوعات ایران. برگزار شده در اسفند ۱۳۶۹، با همکاری گروه علوم ارتباطات اجتماعی

دانشگاه علامه طباطبایی و معاونت مطبوعاتی و تبلیغاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ شده در مجموعه مقالات نخستین سمینار بررسی مسایل مطبوعات ایران، تهران: انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، ۱۳۷۰
۱۳۶۹: انتشار "سیری در تحول مطالعات ارتباطی". مقاله نوشته شده به عنوان مقدمه کتاب ارتباط‌شناسی ارتباطات انسانی (میان فردی، گروهی، جمعی)، تألیف دکتر مهدی محسنیان راد، تهران: انتشارات سروش، ۱۳۶۹، صفحات ۱۹ تا ۳۶.
۱۳۶۹: انتشار "جهان سوم در راه استقرار نظم بین‌المللی نوین اطلاعات و ارتباطات" مقاله نوشته شده به عنوان مقدمه‌ای بر متن فارسی کتاب یک جهان، چندین صدا: ارتباطات در جامعه امروز و فردا - گزارش کمیسیون ویژه یونسکو برای مطالعه درباره مسائل ارتباطات، به سرپرستی شن مک براید، ترجمه

ایرج یاد، تهران: انتشارات سروش، ۱۳۶۹، صفحات ۱۱ تا ۲۹.
۱۳۶۹: ارایه "توسعه ارتباطات و دموکراسی". گزارش شرکت در هفدهمین کنفرانس جهانی انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی. بلد، یوگسلاوی، اوت ۱۹۹۰، ۷۳ صفحه.
۱۳۶۹: انتشار "نگاهی به آموزش روزنامه‌نگاری در ایران: گفت‌وگو با یلارستگار". فصلنامه رسانه، سال اول، شماره ۲، تابستان ۱۳۶۹، صفحات ۸ تا ۱۲.
۱۳۶۹: انتشار "روزنامه و روزنامه‌نگاری در ایران: دیروز، امروز، فردا". با شرکت همکاران دانشگاهی و مطبوعاتی. فصلنامه رسانه، سال اول، شماره‌های ۱ و ۲، بهار، تابستان و پاییز ۱۳۶۹، صفحات ۴ تا ۱۷، ۱۴ تا ۲۱، ۱۱ تا ۱۵.
۱۳۶۹: دبیر علمی نخستین سمینار بررسی مسایل مطبوعات ایران.
۱۳۷۰: ارایه مقاله "مطبوعات ایران و جنگ خلیج فارس"، با همکاری دکتر نعیم بدیعی و دکتر مهدی محسنیان راد، ارایه شده به زبان انگلیسی به کنفرانس منطقه‌ای "انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی"، استانبول، ژوئیه ۱۹۹۱، چاپ شده در شماره پاییز ۱۹۹۱ مجله "توسعه رسانه‌ها در انگلستان".
۱۳۷۰: ارایه "وسایل خبری و منازعه بین‌المللی، تبلیغات و قلب اخبار در گزارشگری جنگ خلیج فارس". گزارش شرکت در کنفرانس منطقه‌ای فوق‌العاده "انجمن بین‌المللی تحقیق

در ارتباطات جمعی، تهران، تابستان ۱۳۷۰، ۳۳ صفحه.
۱۳۷۰: شرکت در کنفرانس انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی در استانبول ترکیه.
۱۳۷۱: عضو هیات موسس مرکز مطالعات فراملی ارتباطات و اطلاعات در کشورهای آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین، پاریس.
۱۳۷۱: شرکت در کنفرانس انجمن بین‌المللی تحقیق ارتباطات جمعی در سائو پائولو برزیل.
۱۳۷۱: انتشار "نظرم نوین اطلاعات و ارتباطات و چالش‌های موجود: گفت‌وگو با سید محمد مهدی زاده"، با شرکت دکتر نعیم بدیعی، دکتر مهدی محسنیان راد فصلنامه رسانه، سال سوم، شماره ۲، پاییز ۱۳۷۱، صفحات ۱۸ تا ۲۵.
۱۳۷۱: انتشار "تساویر ماهواره‌ای، نیاز فرهنگی یا تامین منافع سرمایه‌داری جهانی؟ گفت‌وگو مجله هفتگی سینما، شماره ۳، ۲۵ آذرماه ۱۳۷۱، صفحات ۱ و ۱۰.
۱۳۷۱: ارایه مقاله "ارتباطات توسعه و توسعه ارتباطات" به سمینار "کاربرد تحقیقات اجتماعی، اقتصادی و ارتباطی در برنامه‌ریزی توسعه در ایران" برگزار شده در دی ماه ۱۳۷۱ از سوی معاونت پژوهشی دانشگاه علامه طباطبایی.
۱۳۷۱: ارایه مقاله "مطبوعات ایران و چگونگی مقابله با سلطه ارتباط جمعی"، به زبان انگلیسی با همکاری دکتر نعیم بدیعی به کنفرانس جهانی دو سالانه

انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی". ساووپائولو، برزیل، اوت، ۱۹۹۲

۱۳۷۲: ارایه مقاله "ریشه‌ها و شیوه‌های سلطه فرهنگی و ارتباطی جهانی" به کنفرانس "تهاجم فرهنگی: ماهیت و ابعاد". برگزار شد، با همکاری دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی و معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دی ماه ۱۳۷۲

۱۳۷۲: ارایه مقاله "نخستین جنگ جهانی ارتباطی در جریان بحران اخیر خلیج فارس". به میزگرد معاونت پژوهشی دانشگاه علامه طباطبایی برای بررسی جنگ خلیج فارس در سال ۱۳۷۲، چاپ شده در مجموعه "دیدگاه‌ها: بررسی جنگ خلیج فارس"، به کوشش ابراهیم زارعی، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۷۲، صفحات ۱۰ تا ۱۵: ۱۳۷۲

عضو شورای علمی کنفرانس تهاجم فرهنگی، ماهیت و ابعاد. ۱۳۷۲: شرکت در کنفرانس انجمن بین‌المللی تحقیق در

ارتباطات جمعی در سئول کره جنوبی.

۱۳۷۳: انتشار "بررسی ریشه‌های تاریخی سلطه ارتباطی غرب در شرق: گفت و گو با دکتر مهدی محسنیان راد". فصلنامه رسانه، سال چهارم، شماره ۲، پاییز ۱۳۷۳، صفحات ۴ تا ۱۵

۱۳۷۳: انتشار "نگاهی همه جانبه به کتابخوانی: میزگرد متخصصان و دانشگاهیان". مجله هفتگی سروش، سال شانزدهم، شماره ۷۲ (ویژه هفته کتاب)، ۱۹ آذرماه ۱۳۷۳، صفحات ۵۴ تا ۷۷

۱۳۷۳: انتشار "آموزش روزنامه‌نگاری دغدغه بی پایان: گفت و گو با فرید ادیب هاشمی با استادان روزنامه‌نگاری". فصلنامه رسانه، سال پنجم، شماره ۴، زمستان ۱۳۷۳، صفحات ۲ تا ۱۰

۱۳۷۳: ارایه مقاله "پوشش خبری آسیای مرکزی در وسایل ارتباط جمعی ایران: تجزیه و تحلیل محتوای ده روزنامه روزانه تهران" به زبان انگلیسی به کنفرانس جهانی دوسالانه

انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی". سئول، جمهوری کره، ژوئیه، ۱۹۹۴

۱۳۷۳: عضو شورای علمی فصلنامه علوم اجتماعی دانشگاه علامه طباطبایی.

۱۳۷۴: انتشار "روابط بین‌الملل و عصر قدرت ارتباطات و اطلاعات: میزگرد دانشگاهیان و کارشناسان". فصلنامه‌های فرهنگ، سال پنجم، شماره ۲، شماره مسلسل ۱۹ (ویژه ارتباطات و روابط بین‌الملل)، پاییز ۱۳۷۴، صفحات ۸ تا ۲۷

۱۳۷۴: ارایه مقاله "ارتباطات جمعی و همکاری منطقه‌ای در آسیای مرکزی: چالش‌های هویت فرهنگی در برابر نوسازی غربی و جهانی سازی". با همکاری دکتر نعیم بدیعی به زبان انگلیسی و ارایه شده به کنفرانس منطقه‌ای "انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی". پورتوروز، جمهوری اسلوانی، ژوئن ۱۹۹۵

۱۳۷۴: انتشار چاپ چهارم کتاب "روزنامه‌نگاری".

۱۳۷۴: شرکت در کنفرانس انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی در پیران جمهوری اسلوانی.

۱۳۷۴: انتخاب به عنوان استاد نمونه دانشگاه‌های کشور در سال تحصیلی ۷۳-۷۴ با دریافت لوح تقدیر از رییس جمهوری وقت.

۱۳۷۴: انتشار "عوامل ضعف مجلات علمی در ایران: گفت و

گو": با شرکت متخصصان و دانشگاهیان فصلنامه رهیافت، شماره ۸، بهار ۱۳۷۴، صفحات ۴ تا ۹

۱۳۷۴: انتشار "قانون مطبوعات، تغییر یا اصلاح؟: دیدگاه‌های روزنامه‌نگاران و حقوقدانان - گفت و گو با فرید ادیب هاشمی". فصلنامه رسانه، سال ششم، شماره ۲، تابستان ۱۳۷۴، صفحات ۷ تا ۲۱

۱۳۷۴: ایراد سخنرانی تحت عنوان "وسایل ارتباط جمعی و قانون اساسی": در سمینار قانون اساسی، برگزار شده از سوی گروه حقوق دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبایی در آذرماه ۱۳۷۴، چاپ شده در روزنامه سلام، شماره‌های ۲۶ و ۲۸ آذر و ۲ و ۵ دی ۱۳۷۴، صفحات ۹ و ۱۰

۱۳۷۴: پیشنهاد دهنده تاسیس مرکز مطالعات و تحقیقات ارتباطات در آسیای مرکزی با همکاری یونسکو.

۱۳۷۴: عضو هیات ممیزه دانشگاه علامه طباطبایی.

۱۳۷۵: ارایه مقاله "مسائل توسعه مطبوعات ایران در دوره پس از انقلاب اسلامی: چشم‌اندازهای پیشبرد مطبوعات مستقل و کثرت گرا". با همکاری دکتر نعیم بدیعی به زبان انگلیسی و ارایه شده به کنفرانس جهانی دوسالانه "انجمن بین‌المللی تحقیق در ارتباطات جمعی" سیدنی، استرالیا، اوت، ۱۹۹۶ ۱۳۷۵ انتشار "گفت و گو درباره مسایل مطبوعات ایران: مسوولیت روزنامه‌نگاران، مردم و دولت".

ماهنامه پیام امروز، شماره ۱۲، خرداد و تیر ۱۳۷۵، صفحات ۶۲ تا ۶۶.

۱۳۷۵: عضو موسس دوره دکتری علوم ارتباطات در دانشگاه علامه طباطبایی.

۱۳۷۵: مسوول برگزاری نخستین همایش ارتباطات و توسعه در ایران.

۱۳۷۵: عضو موسس مرکز پژوهش‌های ارتباطات وابسته به دانشگاه علامه طباطبایی و وزارت پست و تلگراف و تلفن (در حال حاضر وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات).

۱۳۷۵: قدردانی جمعیت بیرجندی‌های مقیم مرکز در تهران از خدمات علمی و پژوهشی و دانشگاهی دکتر معتمدنژاد.

۱۳۷۶: انتشار پدر علوم ارتباطات در ایران، در پژوهشنامه تاریخ مطبوعات ایران، ش ۱، ۱۳۷۶.

۱۳۷۶: انتشار مقام مقاله نویسی در روزنامه نگاری معاصر. مقاله نوشته شده به عنوان مقدمه کتاب مقاله نویسی در مطبوعات. تالیف حسین قندی، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، ۱۳۷۶، صفحات ۱ تا ۲۲.

۱۳۷۶: انتشار پژوهش‌های ارتباطی، گامی به سوی توسعه: میزگردی با استادان و مسوولان مرکز پژوهش‌های ارتباطات. ماهنامه پیام پست و مخابرات، سال اول، شماره ۲، اردیبهشت ۱۳۷۶، صفحات ۲۴ تا ۲۸.

۱۳۷۶: انتشار میزگرد پژوهش و آینده نگری در صدا و سیما، خلاصه گفت و گو با چند تن از اعضای هیات علمی و پژوهشگران ارتباطات، تهیه و تدوین احمد میرعابدینی. پیام مدیران: نشریه پژوهشی، خبری و اطلاع‌رسانی معاونت برنامه ریزی و تحقیقات سازمان صدا و سیما جمهوری

اسلامی ایران، شماره ۱، بهار ۱۳۷۶، صفحات ۱۱ تا ۱۴.

۱۳۷۶: انتشار "میزگرد رسانه‌ها و هویت فرهنگی ملت‌ها. با شرکت دکتر محمد عبداللہی، تهیه و تدوین بهروز گرانپایه". کتاب سروش: رسانه‌ها و فرهنگ مجموعه مقالات (۲)، تهران، انتشارات سروش، ۱۳۷۶، صفحات ۲۱۳ تا ۲۴۷.

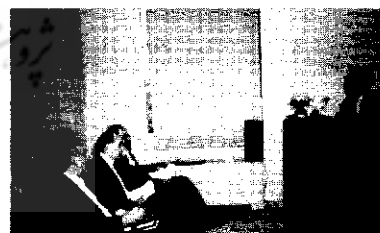
۱۳۷۶: مسوول برگزاری دومین همایش ارتباطات و توسعه در ایران با عنوان "جایگاه ارتباطات در برنامه‌های توسعه ایران".

۱۳۷۷: ارایه "یونسکو و مسایل حقوق بین‌المللی ارتباطات الکترونی": گزارش شرکت در کنفرانس بین‌المللی یونسکو درباره اخلاق اطلاعات، مونت کارلو، موناکو - فرانسه اکتبر ۱۹۹۸، تهران: بهار ۱۳۷۸، ۹۸ صفحه.

۱۳۷۷: ارایه مقاله "کشورهای عضو آکو" و حمایت زندگی خصوصی افراد در برابر تکنولوژی‌های ارتباطی نوین". با همکاری دکتر رویا معتمدنژاد به زبان فرانسه و ارائه شده به "کنگره بین‌المللی اخلاق اطلاعات: چالش‌های حقوقی، اخلاقی و اجتماعی فضای سبیرنتیک" مونت کارلو، موناکو، فرانسه، اکتبر ۱۹۹۸.

۱۳۷۷: انتشار "هربرت شیلر، پیشگام مطالعات انتقادی ارتباطات در آمریکا" مقاله نوشته شده به عنوان مقدمه متن فارسی کتاب ارتباطات جمعی و امپراتوری آمریکا، تالیف پروفیسور هربرت شیلر، ترجمه احمد میرعابدینی، تهران: انتشارات سروش، ۱۳۷۷، صفحات ۱۳ تا ۴۶.

۱۳۷۷: ارایه مقاله "میثاق اخلاق حرفه‌ای روزنامه نگاری: یک طرح پیشنهادی". به "دومین سمینار بررسی مسائل مطبوعات ایران"، برگزار شده از سوی مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، معاونت مطبوعاتی و تبلیغاتی وزارت فرهنگ و

۱۳۷۷: انتشارات "انقلاب ارتباطات و واقعیت‌های دهکده جهانی در قرن بیست و یکم: گفت و گو" فصلنامه انگلیسی زبان "ایران اینترناشنال" (تهران)، سال اول، شماره اول، ژوئن ۱۹۸۸، صفحات ۱۸ و ۱۹.

۱۳۷۷: ارایه مقاله "بررسی شرایط پیشرفت نشریات مستقل و کثرت گرا در ایران". به "دومین سمینار بررسی مسائل مطبوعات ایران" برگزار شده از سوی مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، معاونت مطبوعاتی و تبلیغاتی وزارت

ارشاد اسلامی، تهران، خرداد ماه ۱۳۷۷، چاپ شده در "مجموعه مقالات دومین سمینار بررسی مسائل مطبوعات ایران". تهران: انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، ۱۳۷۷، جلد دوم، صفحات ۹۴۴ تا ۹۴۸.

۱۳۷۷: انتشار "قانون مطبوعات، زمان اصلاح فرارسیده است: بحثی درباره جرایم مطبوعاتی و اخلاق حرفه‌ای روزنامه نگاران". ماهنامه پیام امروز، شماره ۲۵، مرداد ماه ۱۳۷۷، صفحات ۷۴ تا ۷۷.

فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، خرداد ماه ۱۳۷۷، چاپ شده در مجموعه مقالات دومین سمینار بررسی مسائل مطبوعات ایران. تهران: انتشارات مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، ۱۳۷۷، جلد یکم، صفحات ۱۵ تا ۶۵.

۱۳۷۷: آرایه مقاله "مبانی حقوق تبلیغات بازرگانی" به "نخستین همایش صنعت تبلیغات ایران" برگزار شده با همکاری انجمن صنفی شرکت‌های تبلیغاتی ایران و اداره کل تبلیغات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در اسفندماه ۱۳۷۷ در تهران.

۱۳۷۷: شرکت در دومین کنگره بین‌المللی یونسکو راجع به اخلاق اطلاعات و چالش‌های حقوقی، اخلاقی و اجتماعی فضای سبیرنتیک در مونت کارلو (موناکو - فرانسه).

۱۳۷۷: دبیر علمی دومین سمینار بررسی مسایل مطبوعات ایران.

۱۳۷۸: انتشار بررسی درباره جرایم مطبوعاتی: میزگرد حقوقدانان. فصلنامه پژوهش‌های حقوقی، سال اول، شماره یک، پاییز ۱۳۷۸.

۱۳۷۸: عضو هیات امنای دانشگاه‌های منطقه مرکزی کشور به پیشنهاد وزیر علوم و آموزش عالی و با حکم رییس جمهوری.

۱۳۷۸: انتشار "همکاری ایران و یونسکو برای پیشبرد مطبوعات مستقل و کثرت گرا: گفت‌وگو". فصلنامه انگلیسی زبان "ایران اینترنشنال" سال دوم، شماره ۲ (شماره ۶ مسلسل)، اکتبر ۱۹۹۹، صفحات ۹۸ تا ۱۰۱ و ۱۱۱.

۱۳۷۸: عضو شورای علمی فصلنامه حقوق و سیاست: نشریه پژوهشی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبایی.

۱۳۷۹: مشاور حقوقی اتحادیه بین‌المللی ارتباطات دور.

۱۳۷۹: شرکت در سومین کنگره بین‌المللی یونسکو راجع به اخلاق اطلاعات و چالش‌های حقوقی، اخلاقی و اجتماعی فضای سبیرنتیک در پاریس.

۱۳۷۹: انتشار چاپ سوم کتاب وسایل ارتباط جمعی.

۱۳۷۹: انتشار چاپ اول کتاب حقوق مطبوعات: بررسی تطبیقی میان حقوق آزادی مطبوعات و اداره و انتشار آنها.

۱۳۸۰: آرایه مقاله "حق آزادی دسترسی به اطلاعات برنامه‌های یونسکو برای حمایت بین‌المللی آن" به "نخستین سمینار میان منطقه با کشورهای آسیای مرکزی- غرب و جامعه اطلاعاتی تهران: کمیسیون ملی یونسکو. ۱۳۸۰

۱۳۸۰: شرکت در سی و یکمین اجلاس کنفرانس عمومی یونسکو به عنوان مشاور هیات نمایندگی ایران.

۱۳۸۰: دبیر علمی نخستین سمینار میان منطقه‌ای کشورهای آسیای مرکزی- غربی و جامعه اطلاعاتی.

۱۳۸۱: دبیر علمی همایش ایران و جامعه اطلاعاتی در سال ۱۴۰۰.

۱۳۸۱: انتشار "توسعه نیافتگی مطبوعاتی در عصر تمدن اطلاعات"، مقدمه کتاب قدرت، جامعه مدنی و مطبوعات، تألیف دکتر هادی خانیکی، تهران: طرح نو، ۱۳۸۱.

۱۳۸۱: انتشار "جایگاه ارتباطات سنتی در مطالعات ارتباطی معاصر". مقدمه کتاب درآمدی بر ارتباطات سنتی در ایران، تألیف دکتر محمد مهدی فرقانی، تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، ۱۳۸۱.

۱۳۸۱: انتشار چاپ دوم کتاب حقوق مطبوعات: بررسی تطبیقی میان حقوق آزادی مطبوعات و اداره و انتشار آنها.

۱۳۸۱: قدردانی در دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران در هفته پژوهش با مشارکت شورای اطلاع‌رسانی، ایرنا، معاونت

سید فرید قاسمی، کتاب هفته ش ۱۶۵، شنبه ۱۱ بهمن ۱۳۸۲، صفحات ۱۰-۱۲.

۱۳۸۲: انتشار چاپ سوم کتاب وسایل ارتباط جمعی.

۱۳۸۲: انتشار کتاب جامعه اطلاعاتی: اندیشه‌های انتقادی، دیدگاه‌های انتقادی و چشم‌انداز جهانی.

۱۳۸۲: عضویت هیات امنای دانشگاه علامه طباطبایی.

۱۳۸۲: برگزاری مراسم نکوداشت همزمان با بازگشایی دانشکده علوم ارتباطات در تهران.

امور مطبوعاتی و تبلیغات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۱۳۸۲: انتشار کتاب جامعه اطلاعاتی: مبانی نظری و چشم‌اندازهای جهانی.

۱۳۸۲: قدردانی در روز خبرنگار در تالار رودکی با مشارکت انجمن صنفی روزنامه‌نگاران و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۱۳۸۲: قدردانی بیرجندی‌ها از دکتر معتمدنژاد در بیرجند.

۱۳۸۲: انتشار کتاب‌های علوم ارتباطات در ایران. گفت و گو با

آثار استاد معتمد نژاد

اجلاس جهانی سران درباره جامعه اطلاعاتی. ۱۳۸۲
ارتباطات بین الملل. ۱۳۶۹
ارتباطات بین المللی. ۱۳۷۲
ارتباط جمعی غربی و انقلاب اسلامی ایران: بازنگری انتقادی
نظریه های غربی توسعه بخشی ارتباطات در جهان سوم و
تحقیق در پوشش خبری انقلاب اسلامی ایران در وسایل
ارتباط جمعی غرب. ۱۳۶۷
ارتباطات در اختیار انسان ها: برنامه بزرگ یونسکو برای سال
های ۱۹۸۴-۸۵ آذر ۱۳۶۲
ارتباطات و وسایل ارتباطی بدون تاریخ حقوق مطبوعات.
روزنامه نگاری. ۱۳۵۰
روزنامه نگاری: با فصلی جدید در بازنگری روزنامه نگاری

معاصر. ۱۳۶۸

روش تحقیق در محتوای مطبوعات: با کلیاتی درباره تجزیه و
تحلیل در ارتباطات جمعی. ۱۳۵۶
روش مطالعه و بررسی مطبوعات. ۱۳۴۹
کتابشناسی ارتباطات جمعی در جهان سوم. ۱۳۵۸
ماکت سازی و صفحه بندی. ۱۳۴۸-۴۹
معتمد نژاد، دکتر کاظم (و) ابوالقاسم مصاحبه و رپورتاژ.
۱۳۴۸-۴۹
مطالعات و تحقیقات انتقادی در ارتباطات اجتماعی. مهر ماه
۱۳۶۸
مطالعات و تحقیقات انتقادی در ارتباطات اجتماعی. تابستان
۱۳۶۷
مطبوعات، تبلیغات و افکار عمومی. ۱۳۴۵

نگاه ها و یادها

دکتر محسنیان راد:

زندگی اش دغدغه هایی دارد. به هر حال آنچه که مسلم است
این است که آقای دکتر معتمد نژاد نیز قطعا دغدغه هایی دارند
و تعداد دایره های دغدغه های دکتر معتمد نژاد زیاد است؛ به
نظر من یکی از اصلی ترین دغدغه های دکتر معتمد نژاد
استقلال حرفه ای پیام آفرینان مطبوعات است. ایشان بسیار
تلاش کرده اند تا استقلال حرفه ای در حوزه پیام آفرینان
مطبوعات را به گوش دیگران برسانند از جمله یک بار دکتر
معتمد نژاد از پشت همان تریبونی که مرحوم مدرس در
مجلس سخن می گفت. همین دغدغه خودشان را مطرح کردند
و خواستار استقلال حرفه ای روزنامه نگاران شدند.

بردباری؛ یکی از مهمترین خصلت های دکتر معتمد نژاد
مواردی پیش آمده است که من و ایشان با یکی از مسوولان
صحبت می کردیم، هر دو ما معتقد بودیم که آن مسوول با این
طرز تفکر و عملش به کشور آسیب می رساند با او بحث
کرده ایم به طوری که طرف مقابل ما صدایش را بسیار بلند
کرده است و من هم صدایم را بلند کرده ام ولی من شاهد بودم
که دکتر معتمد نژاد بسیار بردبارانه گوش کرده اند و نظرشان
را داده اند این بردباری و تحمل رامن بسیار در ایشان دیده ام.
رفتار و برخورد دکتر معتمد نژاد دو ویژگی بارز دارد، یکی ادب
و دیگری حرمت گذاری به دیگران است. ایشان بسیار بسیار
مودب هستند، برای دیگران بسیار حرمت قایلند و برای
این حرمت گذاری اصلا تبعیض قایل نمی شوند و باید به
ویژگی های دکتر معتمد نژاد تواضع عملیشان را نیز اضافه
کنم به طوری که می توانم بگویم در افراد دانشگاهی مشابه
این تواضع علمی را سراغ ندارم.

محسنیان راد در سال ۱۳۴۷ اولین پژوهش خود را زیر نظر
استادش، دکتر کاظم معتمد نژاد انجام داد، دکتر معتمد نژاد
درباره دکتر محسنیان راد می گوید: وقتی اندیشه های ایشان
در خارج از کشور مورد استقبال قرار می گیرد، احساس غرور
و مباهات می کنم.

دکتر محسنیان راد عضو هیات علمی دانشگاه امام صادق (ع)
است و در دانشگاه های علامه طباطبایی و صدا و سیما در
مقطع کارشناسی ارشد و دکترای تدریس می کند.

دکتر محسنیان راد به ۲۷ سال آشنایی و همراهی با دکتر
معتمد نژاد افتخار می کند، با دیدگاه های ایشان درباره دکتر
معتمد نژاد آشنایی شومی.

دغدغه دکتر معتمد نژاد

من فکر می کنم که بهتر است دغدغه های دکتر معتمد نژاد را از
خود ایشان بپرسید به نظر من هرکسی در حوزه فعالیت های

برخلاف بسیاری از اساتید این دانشکده من افتخار شاگردی دکتر معتمدنژاد را ندارم. آشنایی دکتر بدیعی با دکتر معتمدنژاد به سال ۱۳۵۲ بر می‌گردد سالی که دانشجوی کارشناسی ارشد روزنامه نگاری در آمریکا بود و هر وقت به ایران می‌آمد برای گفت و گو و تبادل نظر به طبقه چهارم دانشکده علوم اجتماعی سر می‌زد.

نعیم بدیعی بعد از اخذ دکترای روزنامه نگاری از دانشگاه ایلونوی جنوبی در سال ۱۳۵۹ به ایران آمد و به همراه دکتر معتمدنژاد در راه اندازی دوره کارشناسی ارشد و دکترای علوم ارتباطات اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی نقش به سزایی داشته‌اند. بازدیدگاه‌های ایشان درباره دکتر معتمدنژاد آشنایمی شویم.

وسواس علمی دکتر معتمدنژاد مثالی زدنی است.

دکتر معتمدنژاد همیشه در نوشتن مقاله و کتاب دقت و وسواس علمی خاصی دارند، هرگاه که مطلبی می‌نویسند بارها آن را ویرایش می‌کنند، آخرین کتابی که برای چاپ آماده کردند، ۷ بار ویرایش شده است. بسیار پیش آمده است که ایشان قصد نوشتن یک مقاله را داشته‌اند از آن یک کتاب در آمده است به عنوان مثال، قرار بود که آقای دکتر معتمدنژاد مقاله‌ای برای سمیناری درباره توسعه اقتصادی و اجتماعی بفرستند که یک مقاله ۱۵۰ صفحه‌ای در حد یک کتاب نوشتند ولی دکتر به واسطه آن وسواس علمی که دارند، راضی به منتشر کردن آن به صورت کتاب نیستند.

۹۹ درصد شرح درس دکتری ارتباطات توسط دکتر معتمدنژاد نوشته شده است. همیشه از ایده‌ها و نظرات دکتر معتمدنژاد استفاده کرده‌ام، دکتر معتمدنژاد محور اصلی گروه علوم ارتباطات محسوب می‌شود. دایر شدن دوره کارشناسی ارشد و دکترای علوم ارتباطات دانشکده علوم اجتماعی علامه طباطبایی مدیون تلاش‌های ایشان است. دکتر معتمدنژاد ۹۹ درصد شرح درس دکترای علوم ارتباطات داشته‌اند.

دکتر معتمدنژاد جمع میان پردانی و فروتنی، پرکاری و نوآوری، گذشته و آینده، آرمان‌گرایی و واقع‌بینی و علم و ادب است.

هادی خانیکی دارای دکتری علوم ارتباطات از دانشکده علوم اجتماعی علامه طباطبایی است و در حال حاضر عضو هیات علمی این دانشکده و مشاور مطبوعاتی رییس جمهوری است. بازدیدگاه‌های ایشان درباره دکتر معتمدنژاد آشنایمی شویم.

پدر علوم ارتباطات ایران جامع‌ترین تعریف از دکتر معتمدنژاد

من عنوان "پدر علوم ارتباطات در ایران" را برای استاد ارجمند جناب آقای دکتر معتمدنژاد، عنوانی جامع می‌دانم. طبعاً این عنوان شامل مقوله‌های مختلف ارتباطات، از جمله مبحث ارتباطات و توسعه نیز است.

استادان بزرگ دیگری در ایران چون مرحوم دکتر علی اسدی و دکتر مجید تهرانیان در سال‌های پیش از پیروزی انقلاب به این مقوله اهتمام ورزیده‌اند. اما پیگیری، تعمیق و گسترش حوزه مطالعات توسعه‌ای در ارتباطات، بی شک و امدار آقای دکتر معتمدنژاد است.

شاگردی دکتر معتمدنژاد هم آموختن دانش است و هم دستیابی به بینش به نظر من بدون هیچ مبالغه‌ای می‌توان با بینش، منش و سلوک آقای دکتر معتمدنژاد چهره مطلوب و موثر یک استاد را ترسیم کرد. دکتر معتمدنژاد جمع میان پردانی و فروتنی، پرکاری و نوآوری، گذشته و آینده، آرمان‌گرایی و واقع‌بینی و خلاصه علم و اخلاق است. هر کس با دکتر معتمدنژاد زیسته است، می‌داند که شاگردی دکتر معتمدنژاد هم آموختن دانش است و هم دستیابی به بینش و از هر دو مهمتر تجربه یک منش انسانی و اخلاقی است. او نمونه‌ای از "بزرگ‌فکر کردن" و از "کوچک آغاز کردن" در جامعه ماست که با کمترین ادعا می‌توان گفت ایشان بزرگترین کارهای ممکن را در حوزه فعالیتش انجام داده‌اند.

استفاده از محضر دکتر معتمدنژاد همه‌اش خاطره است. استفاده از محضر آقای دکتر معتمدنژاد همه‌اش خاطره است اما برای من اولین خاطره بیشتر ماندگار شده است من در سال ۱۳۶۲ ایشان را در روزنامه کیهان ملاقات کردم در آن زمان عضو شورای سردبیری کیهان بودم. دکتر معتمدنژاد درباره طرح آموزش و روزنامه‌نگاری و ارتباط بیشتر میان دانشکده و روزنامه صحبت کردند و مثل همیشه به جای ناامیدی و گلایه با امیدواری و نگاه به آینده سخن گفتند و این اساس آشنایی من با دکتر معتمدنژاد بود.

دکتر یونس شکرخواه:

من در این نکته هیچ تردیدی ندارم که دار و ندارم در عرصه ارتباطات مدیون دکتر معتمدنژاد است. یونس شکرخواه دانشجوی دوره دکترای علوم ارتباطات دانشکده علوم اجتماعی علامه طباطبایی است و در عرصه مطبوعات فعالیت می‌کنند با دیدگاه‌های ایشان درباره دکتر معتمدنژاد آشنا می‌شویم.

تأثیر دکتر معتمدنژاد در طرح مباحث جامعه اطلاعاتی در ایران

دکتر کاظم معتمدنژاد نخستین فردی هستند که مقوله جامعه اطلاعاتی را ابتدا برای دانشجویان خود و سپس در سطح ملی مطرح کردند و اکنون نیز از اصلی‌ترین و شاخص‌ترین چهره‌های ایران در گروه حاکمیت اینترنت در زمینه جامعه اطلاعاتی به شمار می‌آیند.

علاوه بر این تألیف کتاب اجلاس جهانی سران درباره جامعه اطلاعاتی توسط ایشان، نخستین اثر فارسی متمرکز بر این اجلاس محسوب می‌شود و از این جنبه حائز اهمیت است در ضمن دکتر معتمدنژاد در بحث‌های مرتبط با ایجاد تمایز میان جامعه اطلاعاتی و جامعه معرفتی، باز هم پیشتاز بوده‌اند.

دکتر نجفقلی حبیبی -

رییس دانشگاه علامه طباطبایی

دکتر نجفقلی حبیبی از سال ۱۳۷۶ ریاست تنها دانشگاه تخصصی علوم انسانی کشور را بر عهده دارند ایشان همواره بر تکریم و تجلیل از پیشکسوتان دانشگاه اهتمام فراوان داشته‌اند طی مصاحبه‌ای که با آقای دکتر حبیبی داشتیم در مورد برگزاری همایش تجلیل از دکتر معتمدنژاد اظهار داشتند.

تجلیل از استادان بزرگوار، تکریم از علم برگزاری همایش بزرگداشت دکتر کاظم معتمدنژاد از یک طرف تجلیل از استادان بزرگوار که عمرشان را به جای انباشتن ثروت، وقف توسعه علم نموده‌اند و در راه علم زحمت فراوان کشیده‌اند، در حقیقت قدردانی جامعه از آنان است و از طرف دیگر عاملی برای تشویق جوانان و تکریم علم و عالمان می‌باشد و یا به عبارت دیگر تجلیل از دکتر معتمدنژاد، تکریم از علم و عالمان و همچنین تکریم کرامت انسان است.

تفکر و منش ایشان را عاملی برای ترویج نیکویی‌ها و کرامت انسانی می‌دانم

از زمانی که در این دانشگاه هستم یعنی از سال ۱۳۷۶ جناب آقای دکتر معتمدنژاد را از نظر سلامتی نفس، خیرخواهی، توسعه علمی دانشگاه ارتقای سطح علمی دانشجویان و تربیت نیروی انسانی کارآمد،

استاد شایسته‌ای یافتیم و طرز تفکر و منش ایشان را عاملی برای ترویج نیکویی‌ها و کرامت انسانی تلقی می‌نمایم. ایشان تمام عمرشان را برای توسعه علوم ارتباطات گذاشته‌اند و از هر فرصتی، به لحاظ نفوذ معنوی که در مجموعه آموزش علمی کشور دارند برای پیشبرد آن تلاش نموده‌اند.

ویژگی مهم دکتر معتمدنژاد سوق دادن دانشجویانشان به مسیرهای مهم و مناسب است.

دکتر معتمدنژاد که افتخار شاگردی ایشان را در دوره‌های فوق لیسانس و دکترا داشته‌ام و هنوز هم به دلایل زیادی از این موهبت محروم نشده‌ام، انسانی فرهیخته، فروتن، پاک زبان و با دانشی عمیق هستند.

ویژگی بزرگ ایشان سوق دادن دانشجویان به مسیرهای مهم و مناسب آنان است و به گمانم هیچ دانشجویی در حضور دکتر از سطح دانش خود احساس ناامنی نمی‌کند و همین احساس، مقدمه رشد، تحول و امیدوار شدن به آینده

است. این ویژگی باعث می‌شود تا دانشجویان از نگرش عمیق در ارتباطات برخوردار شوند و به جای محفوظات، بیشتر به اندیشه و تفکر در عرصه ارتباطات روی آورند. کاظم یک استاد برجسته است.

لحظه به لحظه حضور در کلاس‌های دکتر برایم خاطره است، اما خاطره‌ای دارم بیرون از کلاس و مربوط به دومین سمینار میان منطقه‌ای آسیای مرکزی- غربی و جامعه اطلاعاتی، که پروفسور آرمان ماتلار هم در آن حضور داشت. در فاصله استراحت بین سخنرانی‌ها با دکتر معتمدنژاد و پروفسور ماتلار مشغول صحبت بودیم که دکتر معتمدنژاد از ما جدا شد و بعد از آنکه دکتر رفت ماتلار به من گفت: هنوز دنیای ارتباطات نمی‌داند چه اتفاقی در عرصه ارتباطات ایران رخ داده است، کاظم یک استاد برجسته است، او اینجا یک تغه یک گروه فوق‌العاده قوی تربیت کرده و من این را بارها به دانشجویانم در پاریس گفته‌ام.

شنیدن این حرف‌ها از زبان مردی که استاد دانشگاه پاریس و نویسنده کتاب تاریخ جامعه اطلاعاتی و چندین کتاب برجسته دیگر در حوزه ارتباطات در وجودم احساسی آمیخته از افتخار و غرور ایجاد کرد که هنوز آن را با خود دارم. من در این نکته هیچ تردیدی ندارم که دار و ندارم در عرصه ارتباطات مدیون دکتر معتمدنژاد است و این مدیون بودن هرگز به مفهوم تقویمی نخواهد یافت. چرا که آنچه دکتر کاظم معتمدنژاد را به پدر ارتباطات ایران تبدیل کرده، نه آموزش دانش ارتباطات به دانشجویانش، بلکه تربیت ارتباطی آنان است.

پیام پروفسور آرمان ماتلار برای بزرگداشت پروفسور معتمدنژاد

بی‌نهایت، مایه مسرت است که من در این لحظه در بزرگداشت پروفسور کاظم معتمدنژاد که تمام زندگیش تدریس و تحقیق بوده، سهیم می‌شوم.

آقای معتمدنژاد اکنون بیش از بیست سال است که دوست من می‌باشد، ما در پایان دهه سال‌های ۶۰-۷۰ همدیگر را شناختیم، زمانی که شن مک‌براید برنده جایزه صلح نوبل و رییس کمیسیون یونسکو برای بررسی "مسائل ارتباطات" در صدد تهیه گزارشی درباره علت نابرابری تبادل ارتباطات بود، که این گزارش بعداً تحت عنوان "یک جهان و چندین صدا" منتشر شد. من بلافاصله به نقش موثر آقای معتمدنژاد پی بردم. به خصوص این که وی از اطلاعات وسیع در حوزه حقوقی برخوردار بود و آن موضوع نیز اندکی تخصصی بود. از این گذشته، باید تجربه (شیرین) دانشجویان و همکارانش

در دانشگاه "رن ۲" را (در این مراسم) تقسیم کرد که من افتخار داشتم به عنوان استاد مدعو در دپارتمان علوم اطلاعات و ارتباطات همین دانشگاه فعالیت کنم.

آن چه که باید من درباره دوست عزیزم تاکید کنم، نه فقط گشایش فکری و پایبندی مستمر وی نسبت به خواسته‌های مردم کشورهای جهان سوم است، بلکه شجاعت (پشتکار) اوست زیرا در سالهای ۸۰ و ۹۰ تفکر انتقادی درباره طرح نظم نوین جهانی اطلاعات و ارتباطات NOMIC در اقلیت قرار گرفته بود و به گذر از برهوت شهرت یافته بود. (تا این که) امیدواری بازگشت مسایلی مانند ضرورت مقابله با نابرابری تبادل اطلاعات و تقاضای حق ارتباطات، دوباره مشروعیت یافت.

همانطور که، در این باره، مباحث معاصر یونسکو در زمینه طرح کنوانسیون حمایت از تنوع فرهنگی نشان می‌دهد و موضوعاتی که از اتحادیه بین‌المللی ارتباطات راه دور تا اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی جریان دارد. پروفسور معتمدنژاد امروز پرچمدار این مباحث مهم است. من هر بار او را در حالی می‌بینم، که به عنوان نماینده کارگشته کشورش، برای حضور در اجلاس‌های بزرگ بین‌المللی به پاریس یا نماینده کارگشته کشورش، برای حضور در اجلاس‌های بزرگ بین‌المللی به پاریس یا ژنوم می‌آید.

امروز باید به دیدگاه رها شده جهانی سازی فرالیبرالی توجه کرد. او همیشه نسبت به مسایل مرتبط با طرح‌های جامعه و نظم جهانی، که در سازمان‌های مربوط به سازمان ملل متحد مطرح می‌شود، هوشیاری فراوانی نشان می‌دهد.

هنگامی که از سوی کمیسیون ملی یونسکو از من دعوت شد تا در اوایل سپتامبر ۲۰۰۱ در سمینار منطقه‌ای میان کشورهای آسیای مرکزی و اقیانوسیه در تهران درباره جامعه اطلاعاتی، شرکت کنم که پروفسور معتمدنژاد یکی از بانیان اصلی آن بود در آنجا وقتی دیدم که دانشجویان و همکارانش چقدر به او ارزش قایل هستند. لذت بردم.

در دومین دیدارم از ایران در ۲۰۰۳ من متوجه شدم درس‌ها و تحقیقات او بسیاری را به سوی خود جذب کرده است. زیرا، آن چه که طبع بلند پروفسور معتمدنژاد را مشخص می‌کند داشتن روحیه خستگی‌ناپذیر اوست که با دغدغه خاطر فراوان به گسترش عمیق اندیشه انتقادی در دانشگاه و نقش اطلاعات و ارتباطات در مبارزه علیه تبعیض‌های اجتماعی در جهت برقراری مطلوب دموکراسی در جامعه، پرداخته شده است.

بنابراین، بیایید همگی به این روشنفکر و شهروند ایده‌آل وفادار بمانیم!